

Taalstrijd

Het zal u niet zijn ontgaan dat het Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde dit jaar 125 jaar bestaat. In die periode heeft het zich ontwikkeld tot hét wetenschappelijke vakblad in ons taalgebied. Een mooi moment om stil te staan bij de vraag of publicatie in het Nederlands in de toekomst nog wel vanzelfsprekend is.

Het Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde is voor bijdragen vooral afhankelijk van auteurs die verbonden zijn aan de tandheelkundeopleidingen in Nederland en Vlaanderen. Voor deze wetenschappers heeft het publiceren van Nederlandstalige artikelen echter een probleem. Het wetenschappelijk aanzien van Nederlandse publicaties is veel lager dan dat van Engelstalige. Publiceren in Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde wordt dan ook niet echt aangemoedigd, soms zelfs ronduit afgeraden. Ook hebben steeds meer promovendi en stafleden van universiteiten een buitenlandse nationaliteit, waardoor het potentieel aan auteurs die in het Nederlands kunnen en willen schrijven terugloopt. Het gevolg hiervan is dat het Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde voor bepaalde tandheelkundige deelgebieden moeilijk auteurs kan vinden.

Lezers en schrijvers

Qua lezerspubliek hebben de afgelopen decennia enkele grote veranderingen plaatsgevonden. Steeds meer tandartsen die in het buitenland zijn opgeleid vestigen zich in Nederland. Hoewel deze tandartsen over voldoende kennis van het Nederlands moeten beschikken om met hun patiënten te kunnen communiceren, is het de vraag of zij voor nascholing wellicht de voorkeur aan het Engels zouden geven. Recent aan een Nederlandse opleiding afgestudeerde tandartsen zijn uitvoerig onderwezen in het lezen en interpreteren van wetenschappelijke artikelen. Hierbij wordt gewoonlijk gebruik gemaakt van internationale publicaties. Door de Open Access beweging zijn deze publicaties voor een steeds groter deel gratis te raadplegen, waardoor men kan veronderstellen dat steeds meer tandartsen deze als bron raadplegen. Aansluitend op deze trend kan je dus de vraag stellen of het Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde misschien moet evolueren tot een in het Engels gepubliceerd Dutch Dental Journal. Hierdoor zou het wetenschappelijk aanzien binnen de universiteit toenemen, waardoor medewerkers eerder hun onderzoek in het tijdschrift zouden publiceren. Ook wordt het aantal potentiële auteurs enorm vergroot, omdat in principe dan wereldwijd alle tandheelkundig onderzoekers bijdragen kunnen leveren.

Overspoeld met manuscripten

Tegenover mogelijke voordelen van het publiceren van Engelstalige artikelen staan ook diverse nadelen. Zo zal het voor de meeste lezers vaak makkelijker zijn om details en nuances in het Nederlands te begrijpen. Dit zal in het bijzonder het geval zijn met bijdragen over specifiek Nederlandse onderwerpen zoals regelgeving en ziektekosten. In die gevallen zou de merkwaardige situatie ontstaan dat officiële Nederlandse wet- en regelgeving via een Engelse vertaling aan de beroepsgroep wordt aangeboden.

Bij het voordeel dat door publicatie van Engelstalige artikelen ook onderzoekers uit

andere landen bijdragen kunnen leveren aan het tijdschrift zijn ook kanttekeningen te maken. Op dit moment worden redacties van internationale tijdschriften overspoeld met manuscripten van twijfelachtige kwaliteit. Bij overschakelen op Engels zal dit vermoedelijk ook gaan gelden voor het Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde. Zelfs bij voldoende wetenschappelijk niveau is het de vraag of de onderwerpen van manuscripten uit het buitenland relevant zijn voor de tandarts die in Nederland werkzaam is. Hoeveel lezers zijn bijvoorbeeld geïnteresseerd in een studie naar het cariërisico in Noord-Nigeria?

Hybridemodel

Een mogelijke tussenoplossing zou het publiceren van een combinatie van Nederlandstalige en Engelstalige bijdragen kunnen zijn. Zo heeft het Schweizerische Medizinische Wochenschrift jarenlang een combinatie van Duitse en Engelse artikelen gepubliceerd. In Nederland heeft de Gamma, het vakblad voor bestralingstherapeuten, een combinatie van Nederlands en Engels geprobeerd. Een dergelijk hybridemodel lijkt echter weinig duurzaam. Het Schweizerische Medizinische Wochenschrift heeft uiteindelijk definitief voor een volledig Engelstalig tijdschrift gekozen en de Gamma is na enige tijd weer teruggekeerd naar het Nederlands.

Voorlopig zal er geen verandering plaatsvinden in het publicatiebeleid van het Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde en zullen alle bijdragen in het Nederlands verschijnen, conform het huidige redactiestatuut voorschrijft. Gezien de hierboven beschreven ontwikkelingen is de redactie echter benieuwd naar uw visie op de taalkundige toekomst van het Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde en roept u op om deze met haar te delen.

Dr. Henk S. Brand, redacteur